

Nevyřešené problémy transplantace srdce

I.Málek

Klinika kardiologie

IKEM

XXVI. Konference ČASS – 19.10.2022

Olomouc

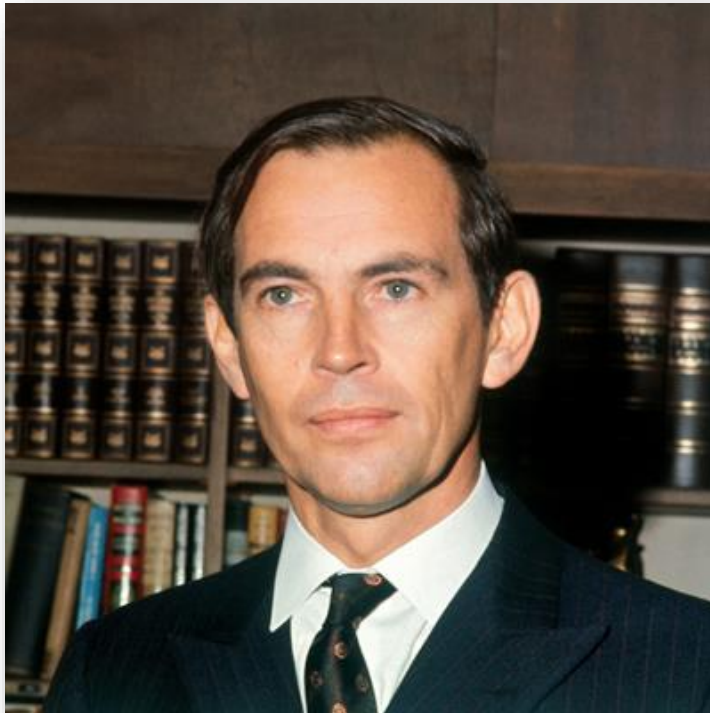

Deklarace konfliktu zájmů

	Nemám konflikt zájmů	Mám konflikt zájmů	Specifikace konfliktu (vyjmenujte subjekty, firmy či instituce, se kterými Vaše spolupráce může vést ke konfliktu zájmů)
Zaměstnanecký poměr	☒	☐	
Vlastník / akcionář	☒	☐	
Konzultant	☒	☐	
Přednášková činnost	☒	☐	
Člen poradních sborů (advisory boards)	☒	☐	
Podpora výzkumu / granty	☒	☐	
Jiné honoráře (např. za klinické studie či registry)	☒	☐	

Prvá úspěšná transplantace srdce u člověka

3. 12. 1967

Christiaan Barnard

(1922 – 2001)

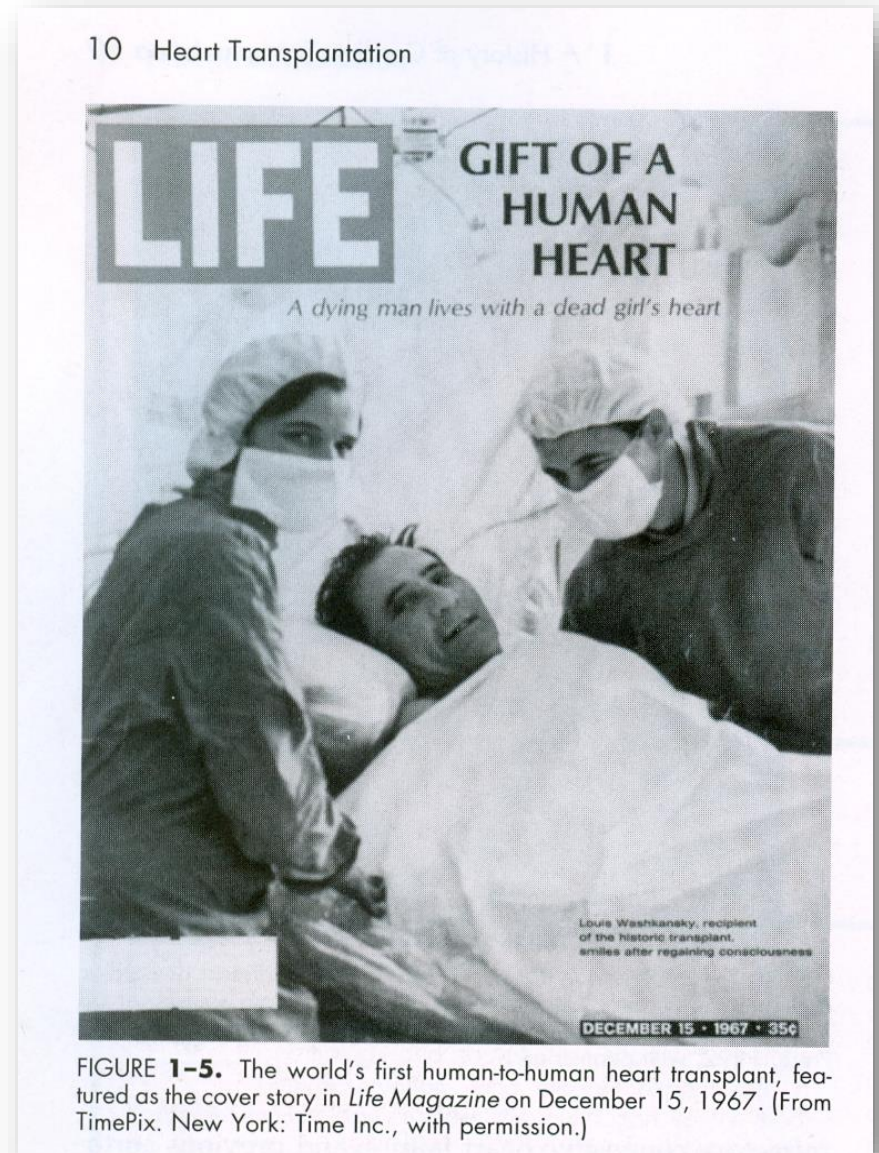
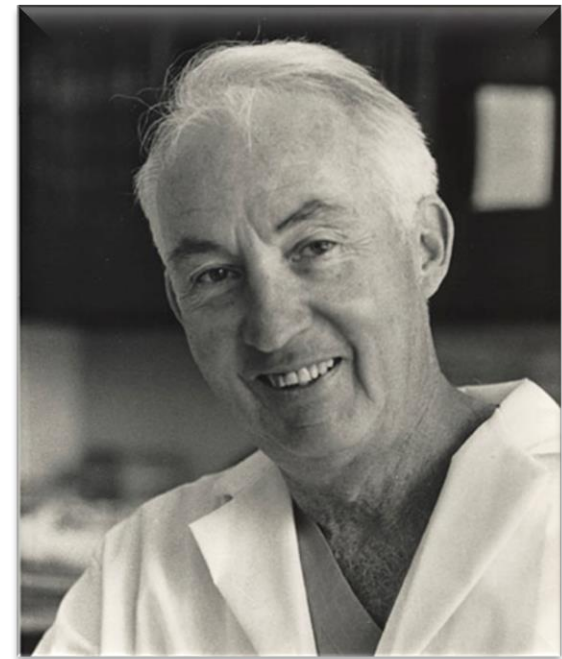

FIGURE 1-5. The world's first human-to-human heart transplant, featured as the cover story in *Life Magazine* on December 15, 1967. (From TimePix. New York: Time Inc., with permission.)

Norman SHUMWAY

(1923-2006)

Zakladatel klinické transplantologie

vedoucí Odd. srdeční chirurgie na Stanfordově Univerzitě
v Kalifornii, USA

Šedesátá léta:

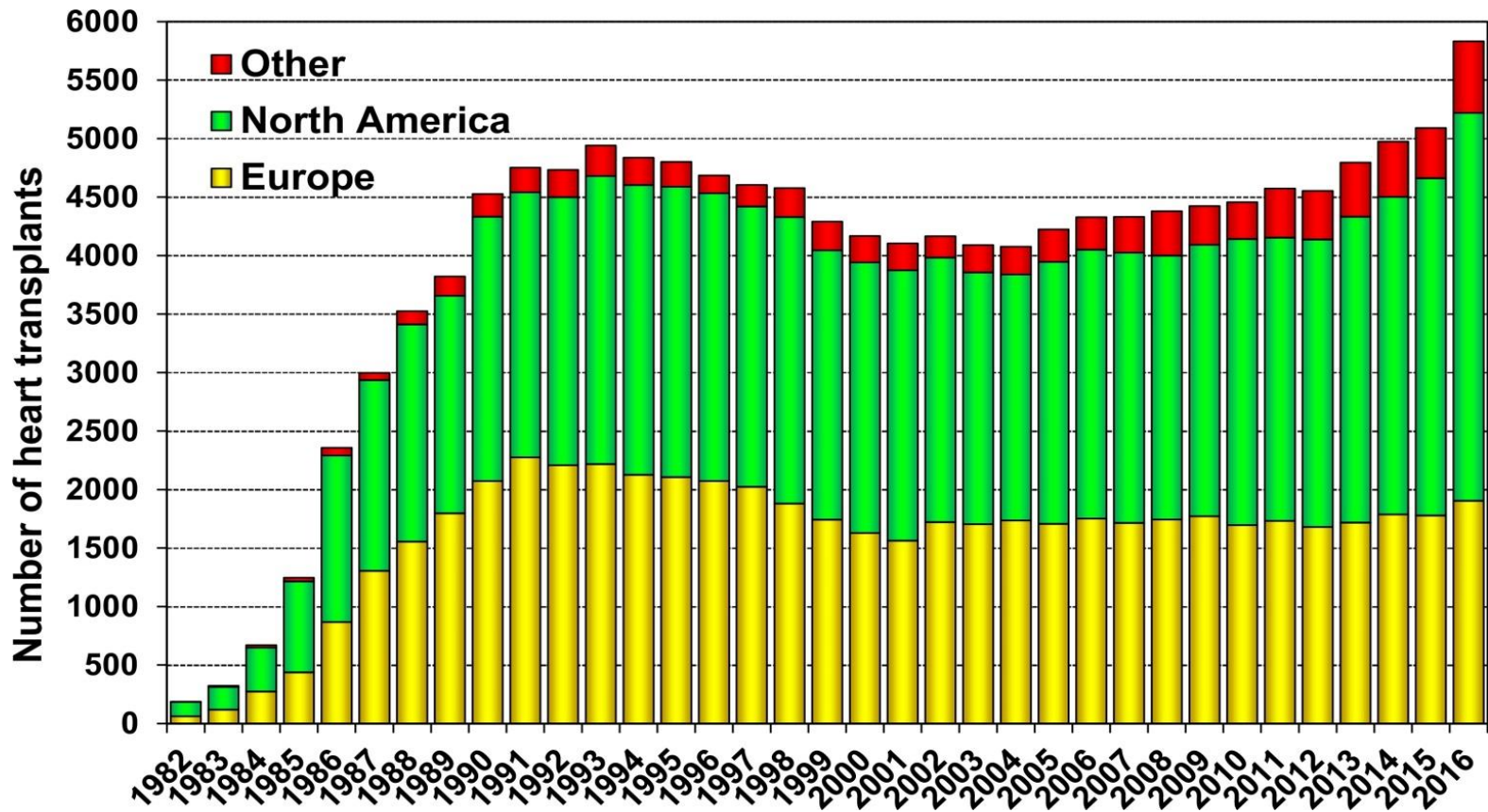
- ✓ zavedl selektivní hypotermii pro ochranu srdce
- ✓ vyvinul metodu ortotopické transplantace srdce (OTS)
- ✓ zavedl EKG metodu pro monitorování rejeckce
- ✓ dosáhl přežití po OTS u psa po 230 dní
- ✓ provedl 4. Tx srdce na světě (2.1.1968) - pacient žil 2 týdny

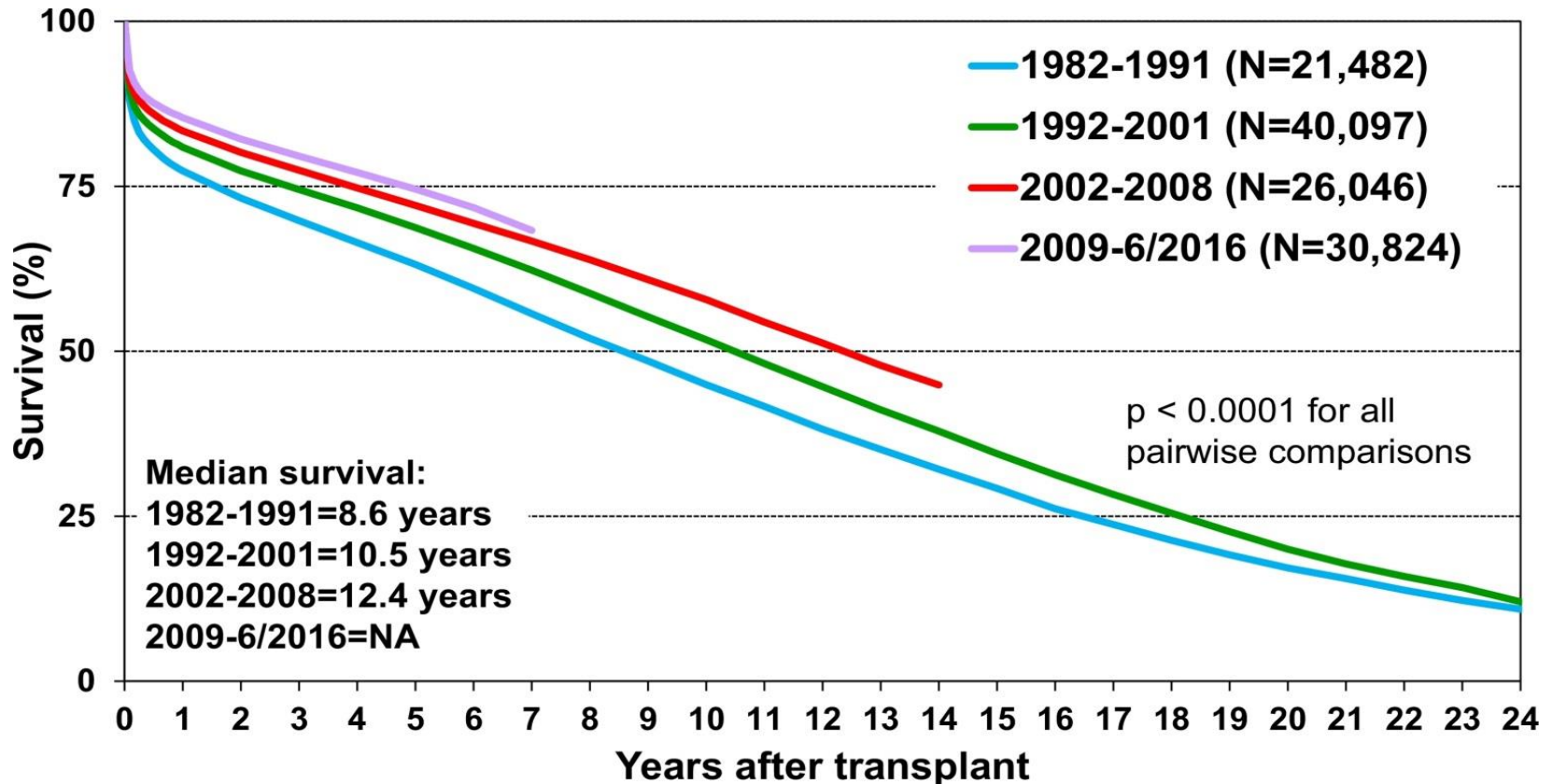

Transplantace srdce

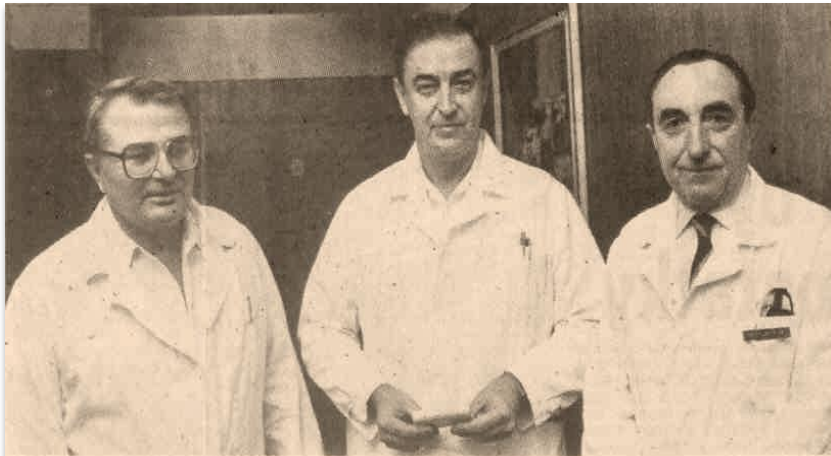
Dynamika počtu výkonů ve světě

Přežívání nemocných po transplantaci srdce

První úspěšná transplantace srdce v Československu 31.1.1984

Riaditeľ IKEM prof. MUDr. Vladimír Kočandrla, DrSc. (uprostřed), prof. MUDr. [Jura] Fabián, DrSc. (vľava) a prof. MUDr. Pavel Firtl, DrSc.

CS ISSN 0008-7335

časopis lékařů českých

Vedoucí redaktor: Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc. — Zástupce vedoucího redaktora: R. Potměšilová.
Předseda redakční rady: Prof. MUDr. A. Štokr, DrSc. — Tajemník: Doc. MUDr. H. Todorovičová, CSc.
Členové redakční rady: Prof. MUDr. J. Dobiáš, DrSc., prof. MUDr. J. Homolka, DrSc., prof. MUDr. J. Hrázík,
CSc., prof. MUDr. V. Janoušek, CSc., prof. MUDr. E. Matějček, DrSc., doc. MUDr. J. Mořčan, CSc., prof.
MUDr. F. Přecký, DrSc., prof. MUDr. V. Skauníc, DrSc., přef. MUDr. J. Skořepa, DrSc., prof. MUDr.
J. Svátý, CSc., prof. MUDr. Z. Šerý, DrSc., prof. MUDr. J. Štefanovič, DrSc., prof. MUDr. V. Trnka, DrSc.

ROČNÍK 123 • ČÍSLO 43

26. ŘÍJNA 1984

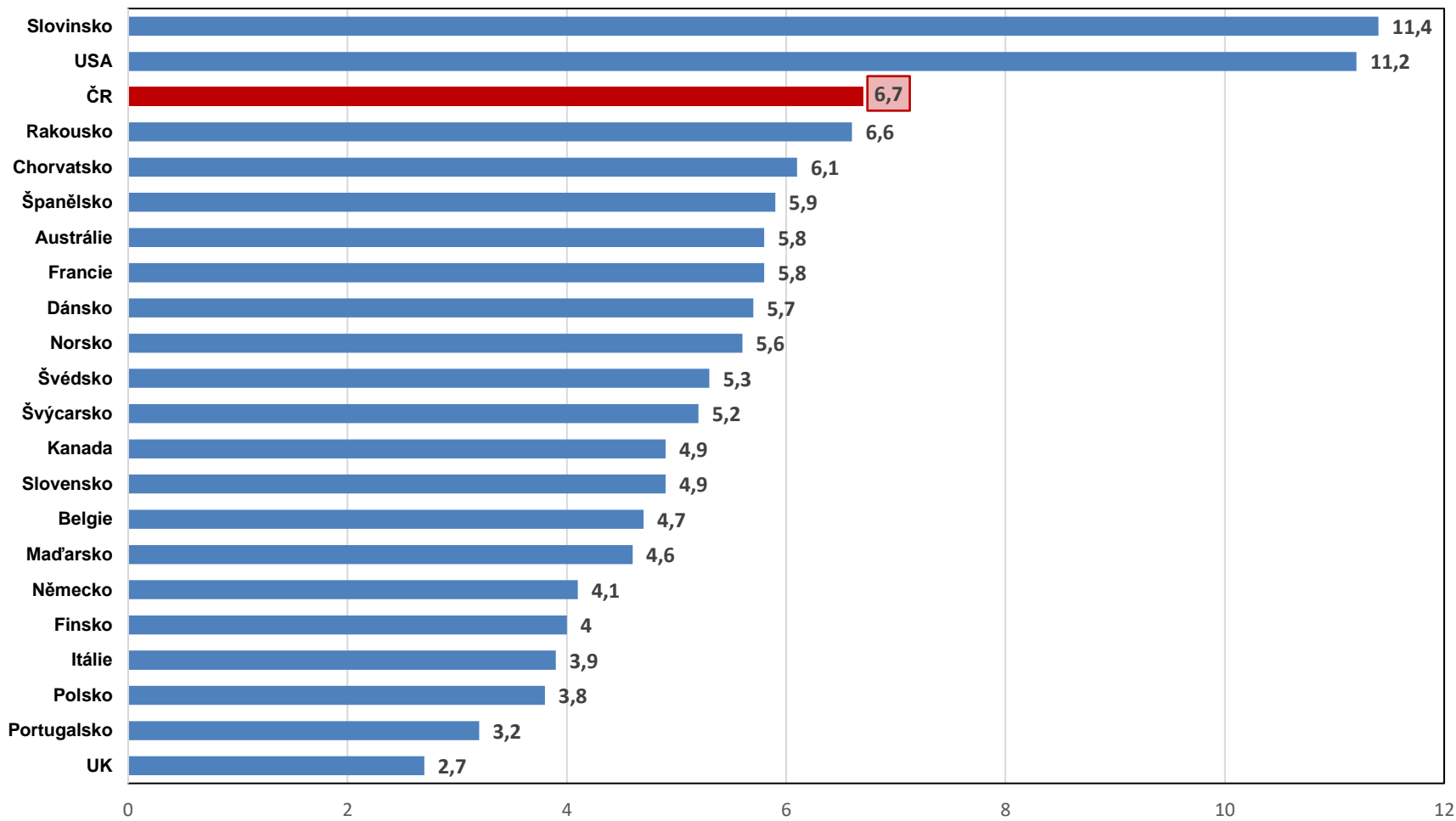
TRANSPLANTACE SRDCE

V. KOČANDRLE, J. FABIÁN, P. FIRT

Institut klinické a experimentální medicíny, Praha 4 - Krč, ředitel prof. MUDr. V. Kočandrla, DrSc.
Program výzkumu transplantací orgánů, Praha 4 - Krč, koordinátor prof. MUDr. V. Kočandrla, DrSc.
Program výzkumu kardiovaskulárních nemocí, Praha 4 - Krč, koordinátor prof. MUDr. J. Fabián, DrSc.

Počet transplantací srdce/ 1 mil.obyv. v roce 2020 ve světě

*Upraveno dle dat International Registry in Organ Donation
and Transplantation 2021 (final numbers 2020)*

Nevyřešené otázky transplantace srdce

- nedostatek dárců
- nutnost invazivní diagnostiky rejekce
- rozvoj koronární nemoci štěpu
- nežádoucí účinky imunosupresiv
- problém humorální rejekce
- mechanická podpora či náhrada srdce
- xenotransplantace

Nedostatek dárců

Legislativa a organizace

Zákon č. 44/2013 o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů (Transplantační zákon)

- princip předpokládaného souhlasu s odběrem orgánů
- povinnost o předpokládaném odběru informovat osobu blízkou

KOORDINAČNÍ STŘEDISKO TRANSPLANTACÍ (KST)

- Správa národního registru pacientů čekajících na transplantaci orgánů

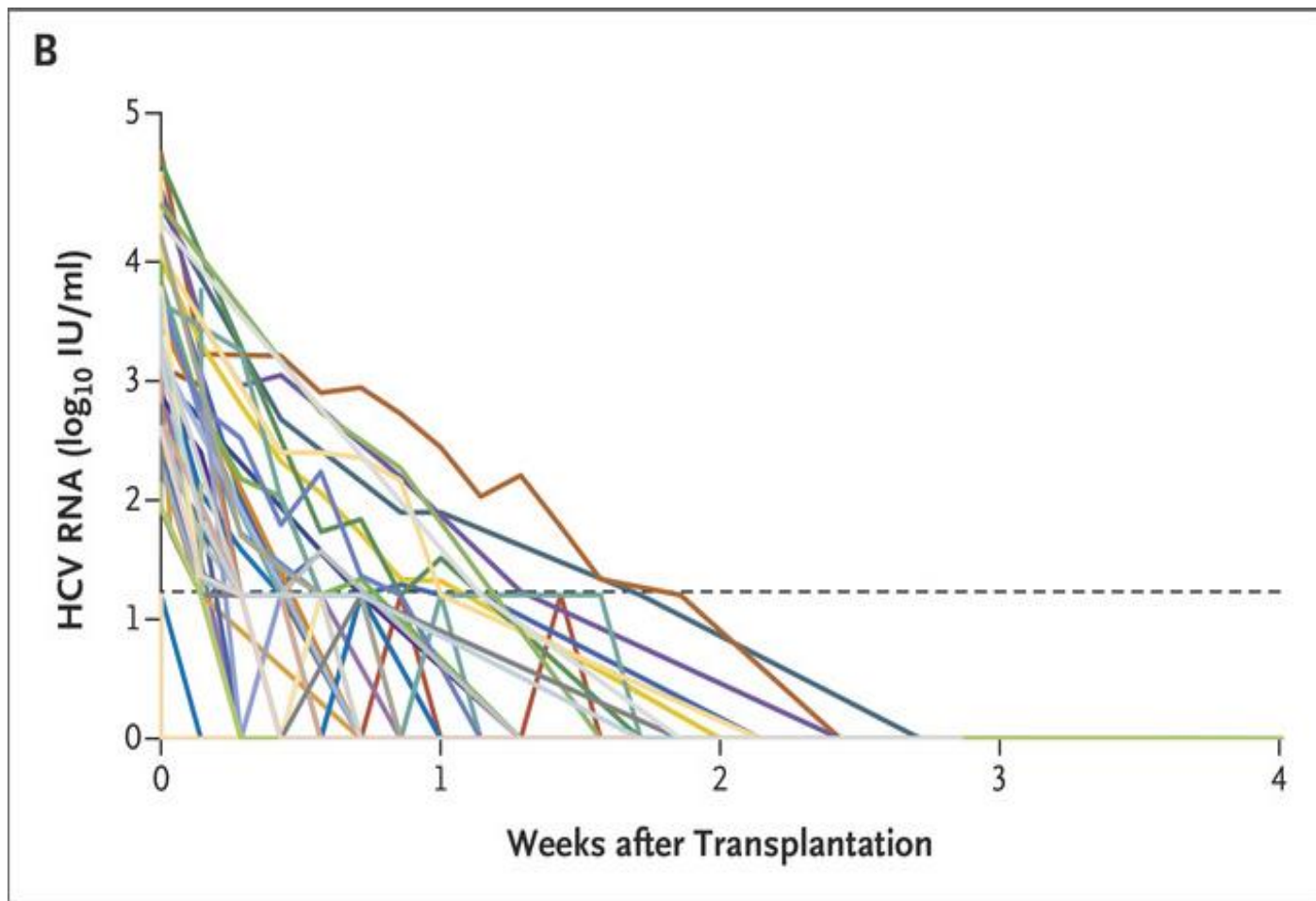
7 transplantačních center (TC)

Transplantace srdce

- TC IKEM Praha
- TC CKTCH Brno

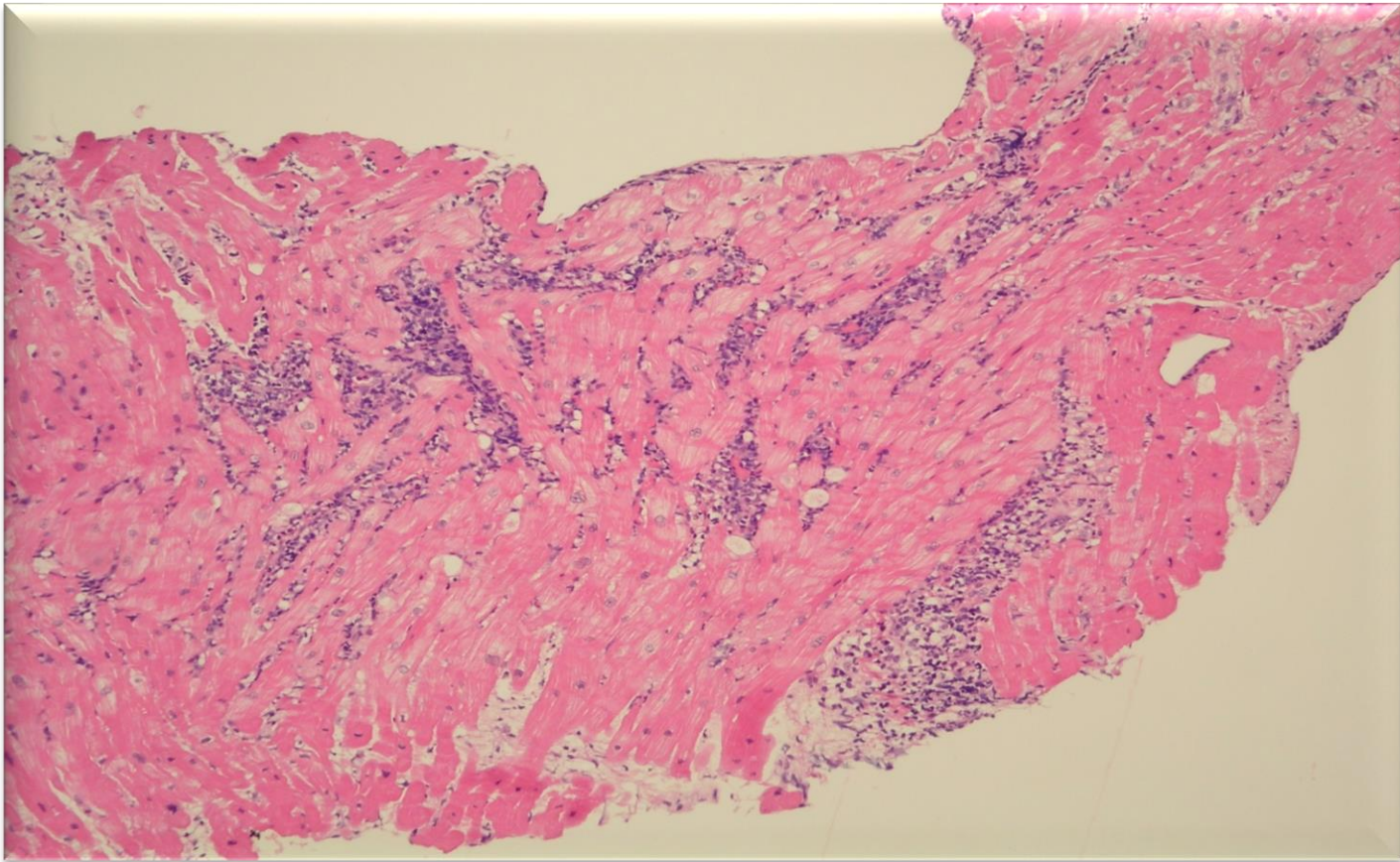
Eradikace viru HCV u příjemců srdečního štěpu od HCV pozitivních dárců na terapii Sofosbuvir–velpatasvirem.

Endomyokardiální biopsie

- 1962 S.Sakakibara , S.Konno (JPN) – Technika EMB
- 1972 P.K.Caves (Stanford) – bioptom, transvenózní přístup
- 1974 P.K.Caves - EMB po Tx srdce

Bioptický nález buněčné rejekce u asymptomatického pacienta 6 měsíců po Tx srdce. Poskytlo odd. PAP IKEM

Snaha o neinvazivní diagnostiku rejekce

- ✓ intrakavitální potenciály x
- ✓ kardiomarkery (troponin, BNP) x
- ✓ allo-map-exprese vybraných genů ±
- ✓ detekce dárcovské DNA v krvi ?
- ✓ detekce vybraných miRNA v krvi ?

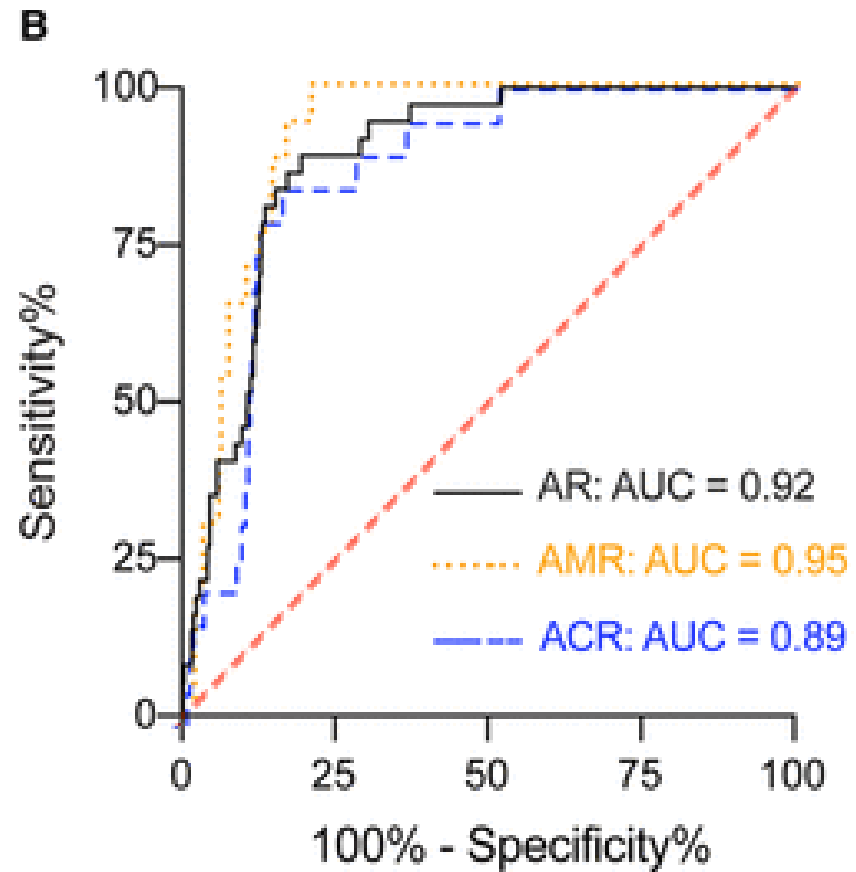
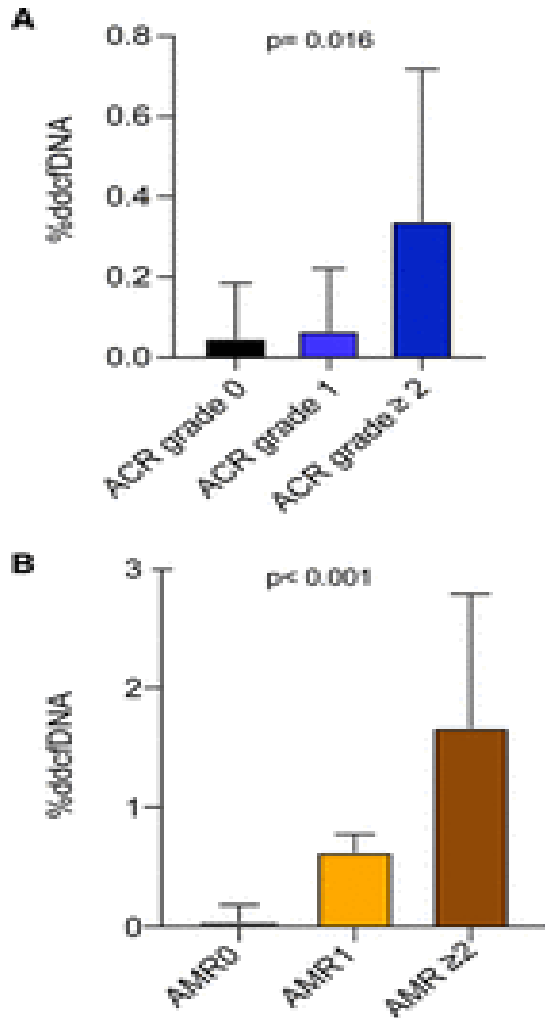
Cirkulující volná DNA

- Pochází z nekrotických nebo apoptotických buněk
- Poločas v krvi < 90minut

Aplikace:

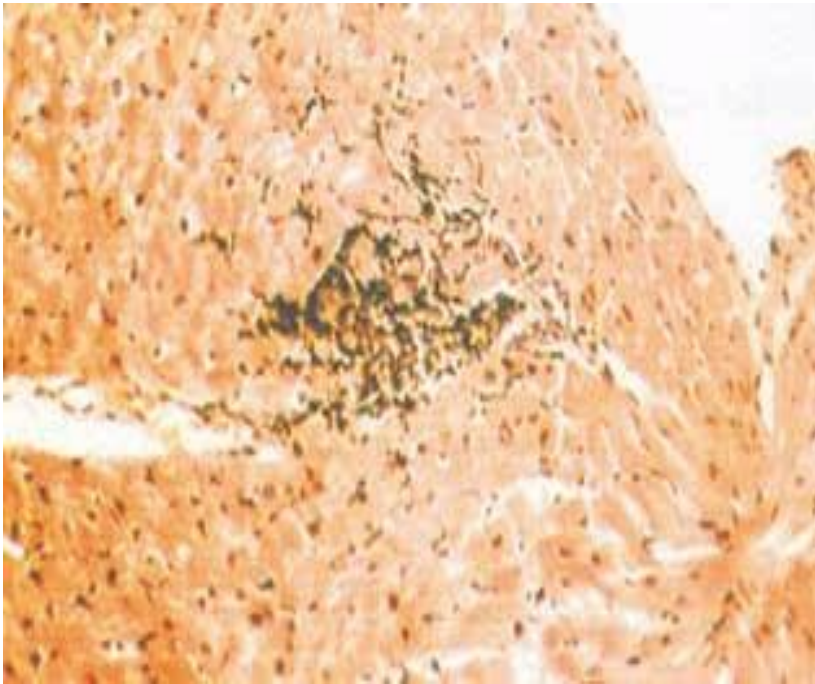
- Prenatální diagnostika
- Onkologie
- Transplantační medicína

Cell-Free DNA to Detect Heart Allograft Acute Rejection

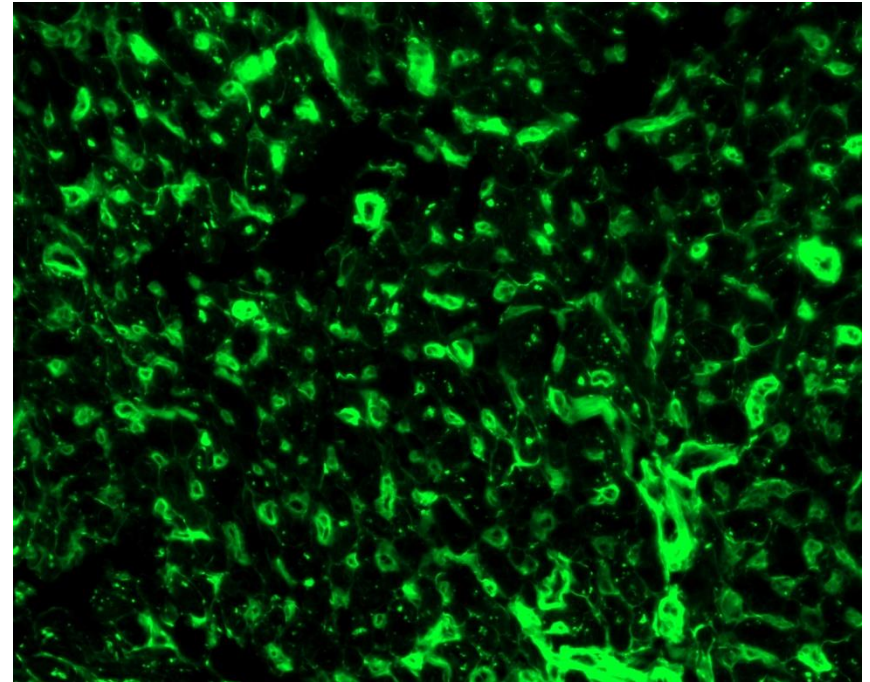

Problém humorální rejekce

A: Buněčná rejekce štěpu. Vzorek myokardu získaný při EMB vykazuje ložisko lymfocytární infiltrace s počínajícím poškozením svalových vláken.

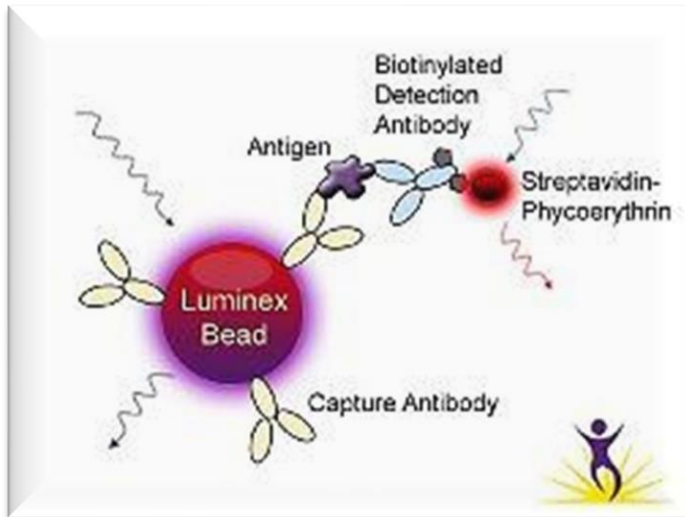
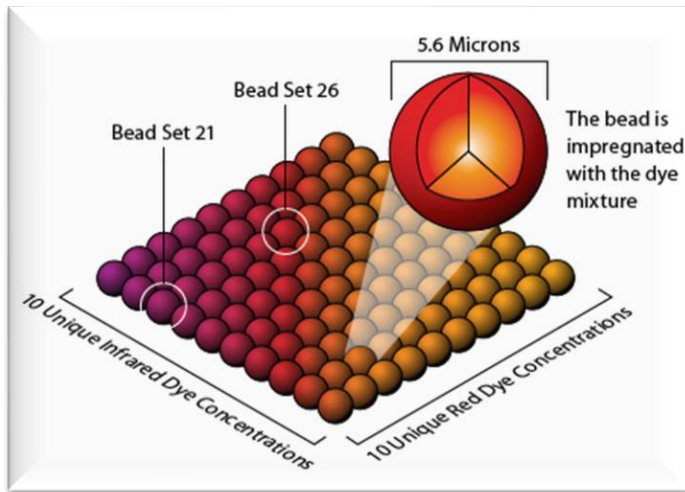

B: Humorální rejekce. Průkaz fragmentů komplementu C₄d v cévách při imunohistochemickém vyšetření.

Obrázky poskytl Pracoviště klinické a transplantační patologie IKEM

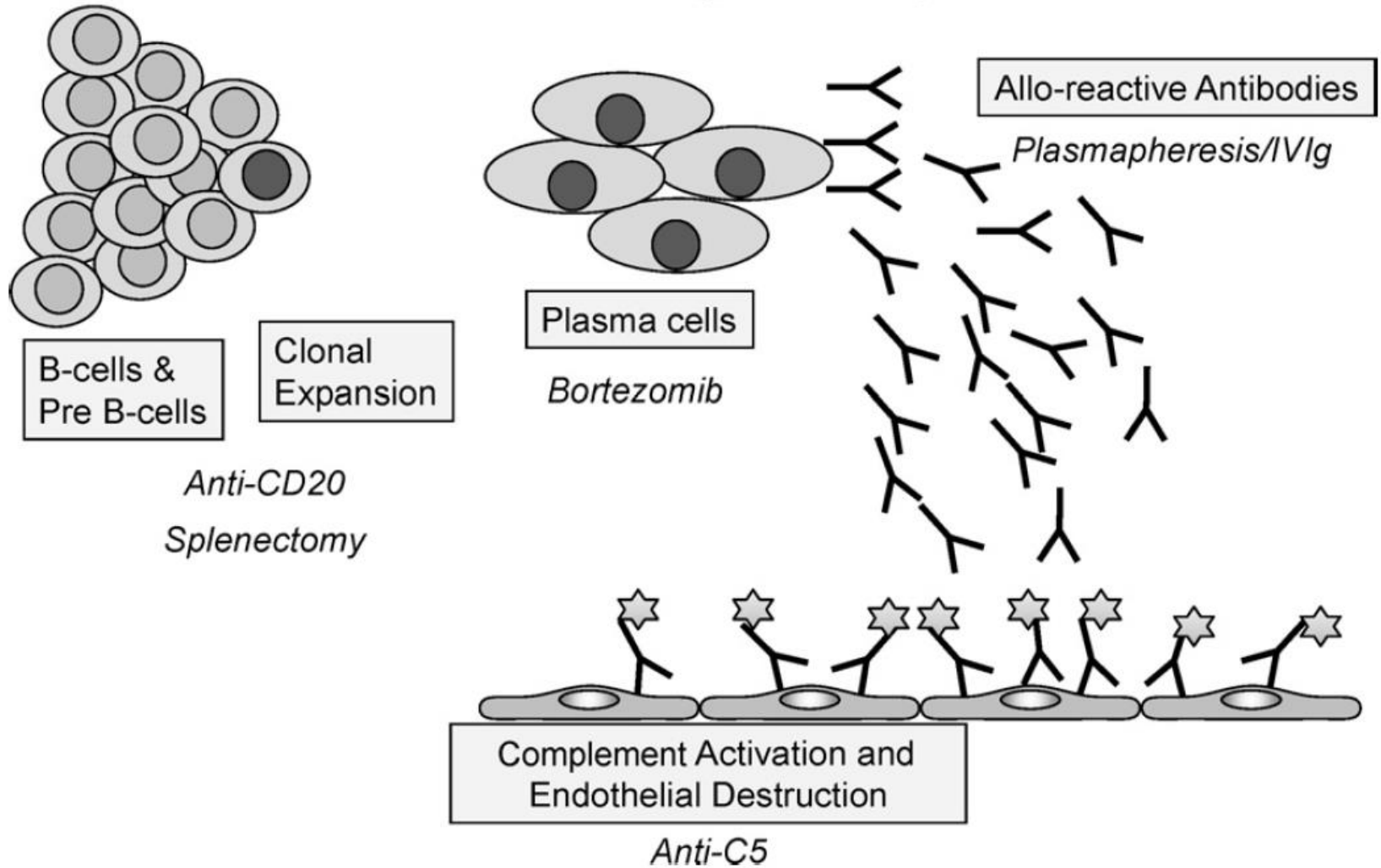
Princip x MAP (Luminex) metodiky

- HLA antigeny jsou navázány na polystyrenových kuličkách
- Červený laser excituje barvivo v kuličce, identifikace konkrétní kuličky
- Zelený laser excituje phycoerythrin na detekční protilátce

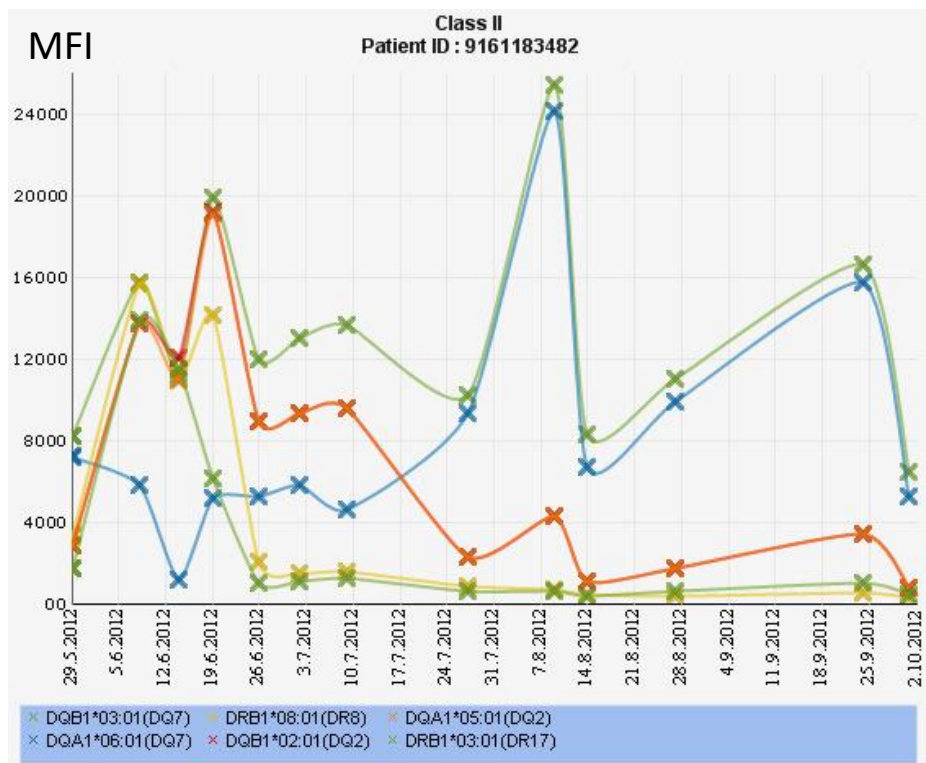
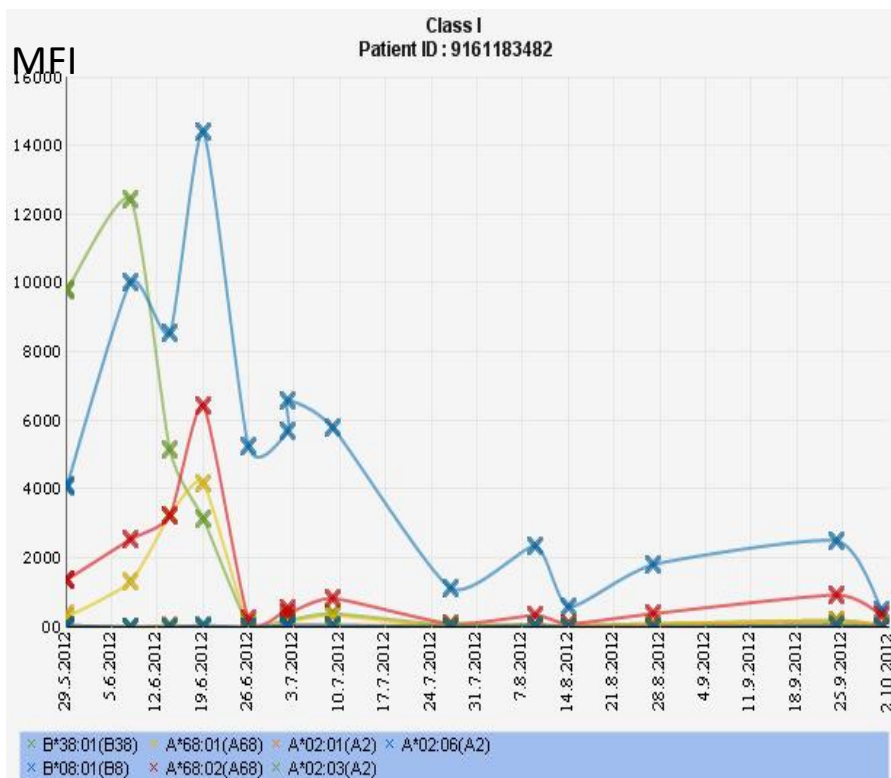

Therapeutic Approaches For Crossing Antibody Barriers to Solid Organ Transplantation

Změny donor specifických protilátek během léčby závažné humorální rejekce

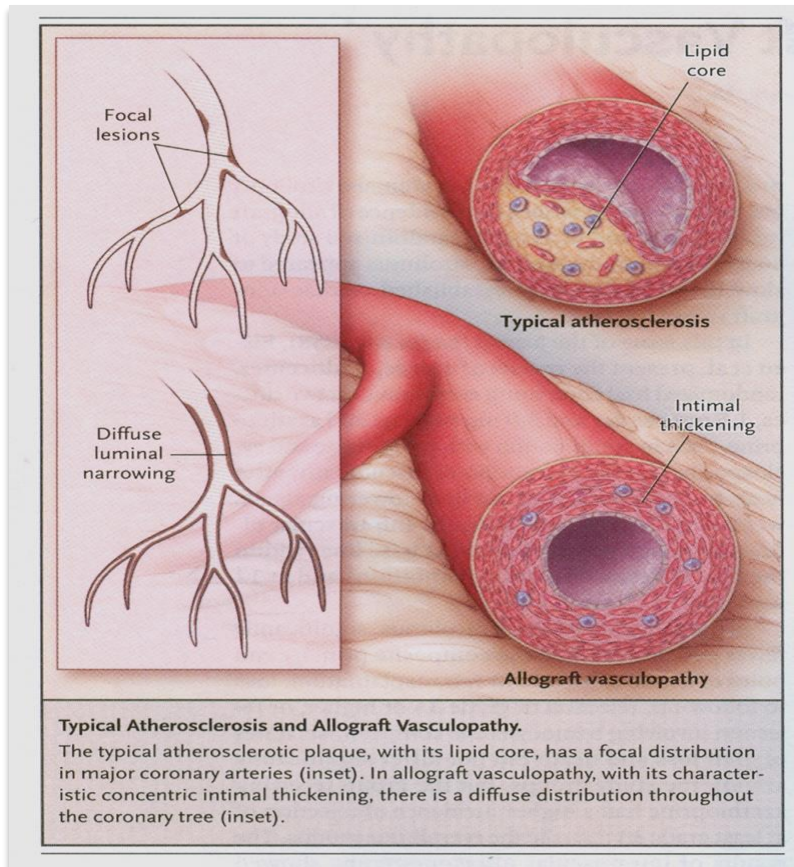
Pacientka K.H., 21 let, VVS

Normální hodnota MFI (mean fluorescent intensity) pro DSA I. třídy je 1000, pro DSA II. třídy je 2000.

Koronární nemoc štěpu (KNŠ)

Kombinace chronické rejekce a akcelerované aterosklerózy.

Diagnostika:

- selektivní koronarografie
- intravaskulární UZ vyšetření (IVUS)

Primární prevence

- statiny

Sekundární prevence

- m-TOR inhibitory (everolimus)

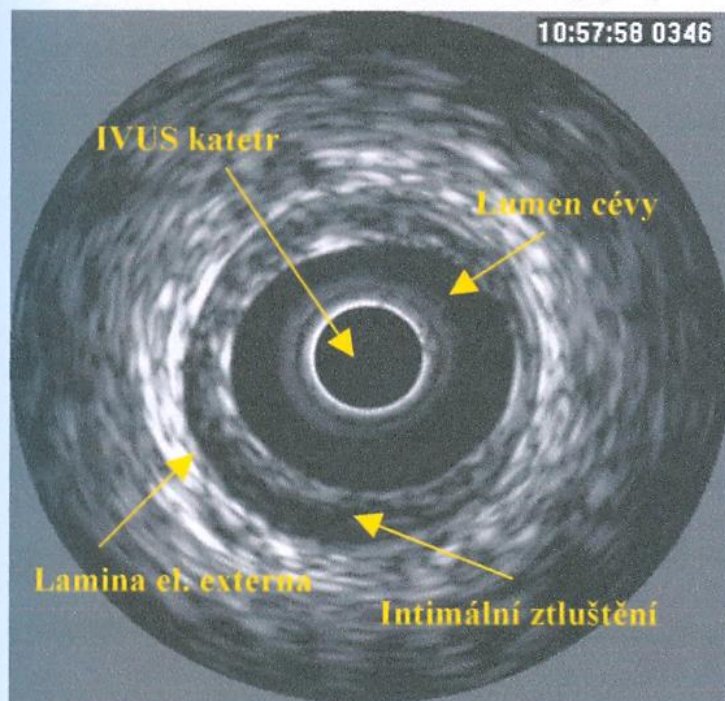
Léčba

- PCI, CABG (vyjímečně)
- retransplantace

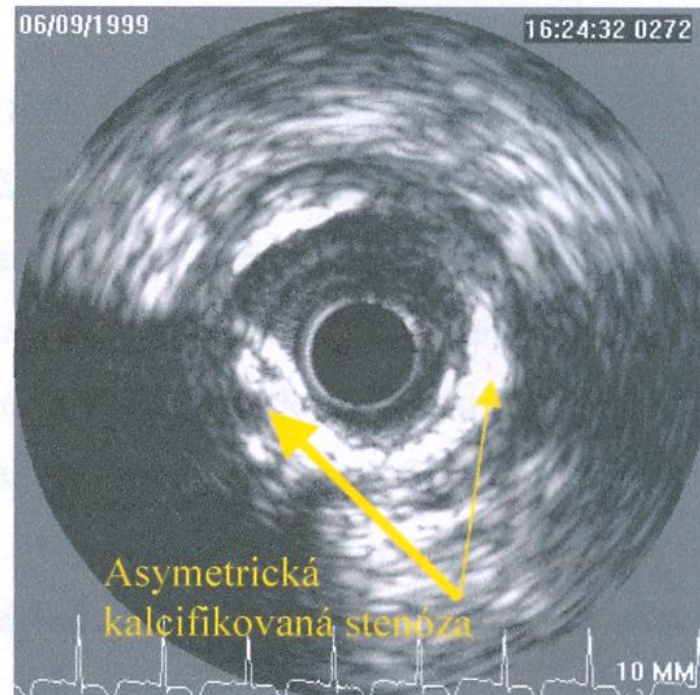
Ultrazvukový obraz koronární nemoci štěpu

Obr. č. 5 – Typický obraz KNSŠ v IVUS obraze

Oddělení invazivní kardiologie Kliniky kardiologie IKEM

Obr. č. 6- Obraz asymetrické, kalcifikované léze věnčité tepny srdečního štěpu

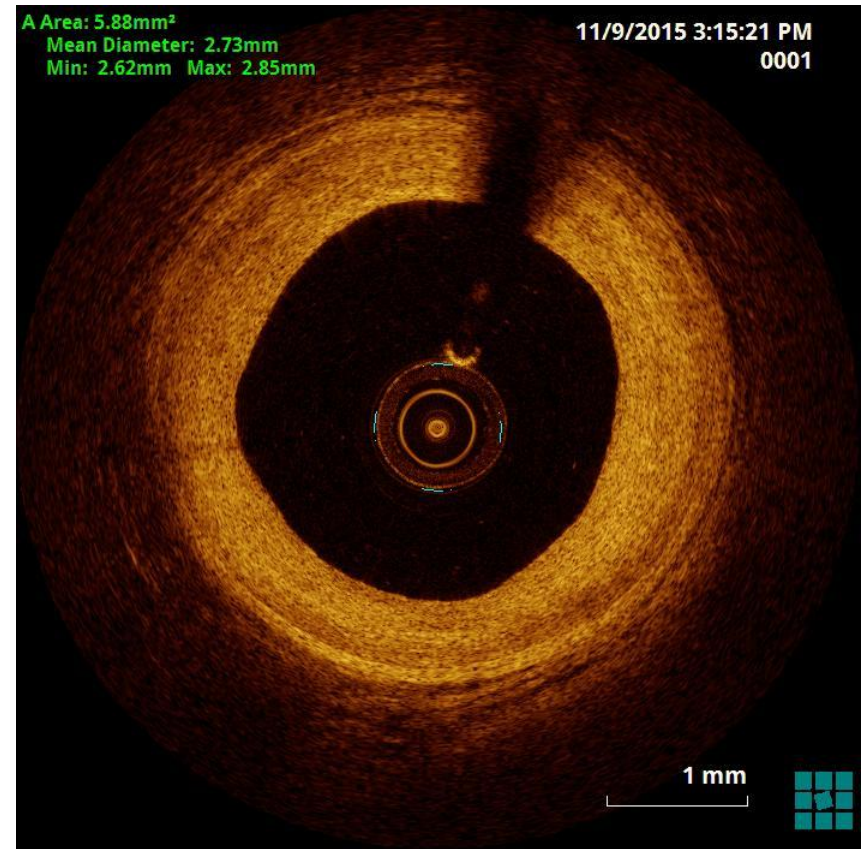
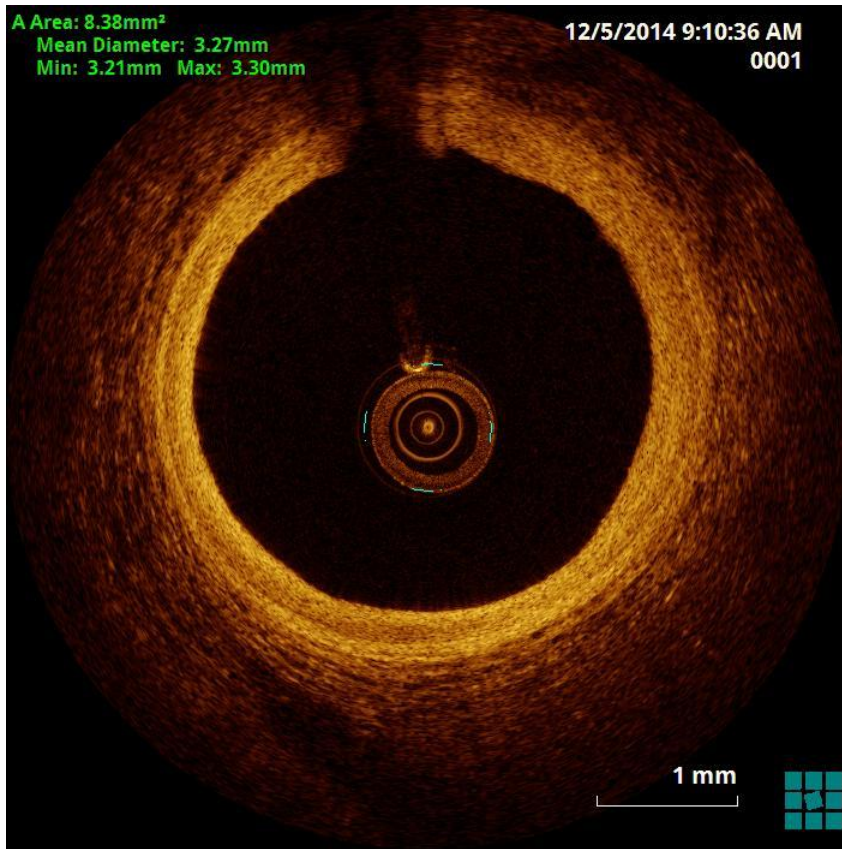

Oddělení invazivní kardiologie Kliniky kardiologie IKEM

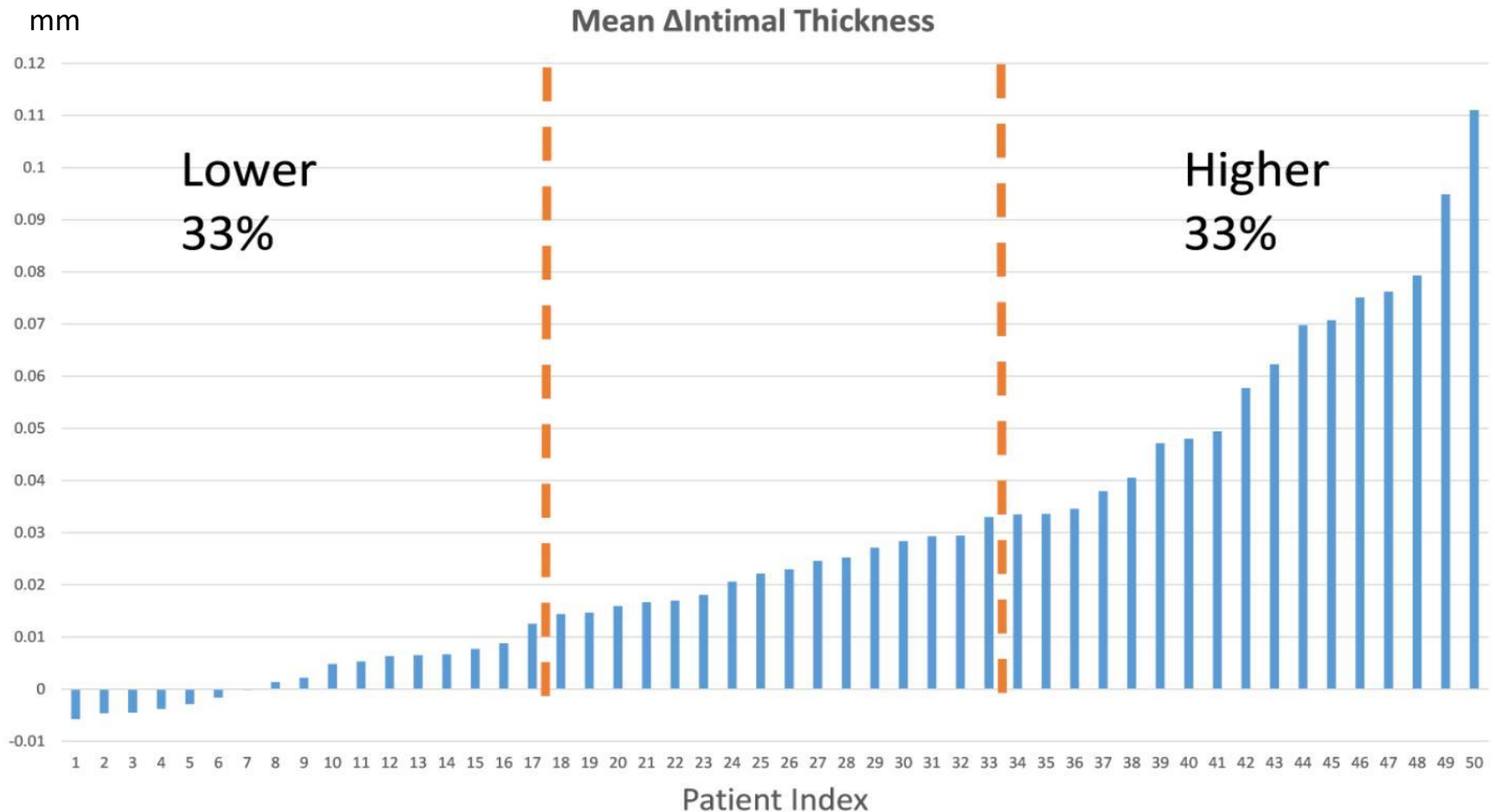

Optická koherentní tomografie

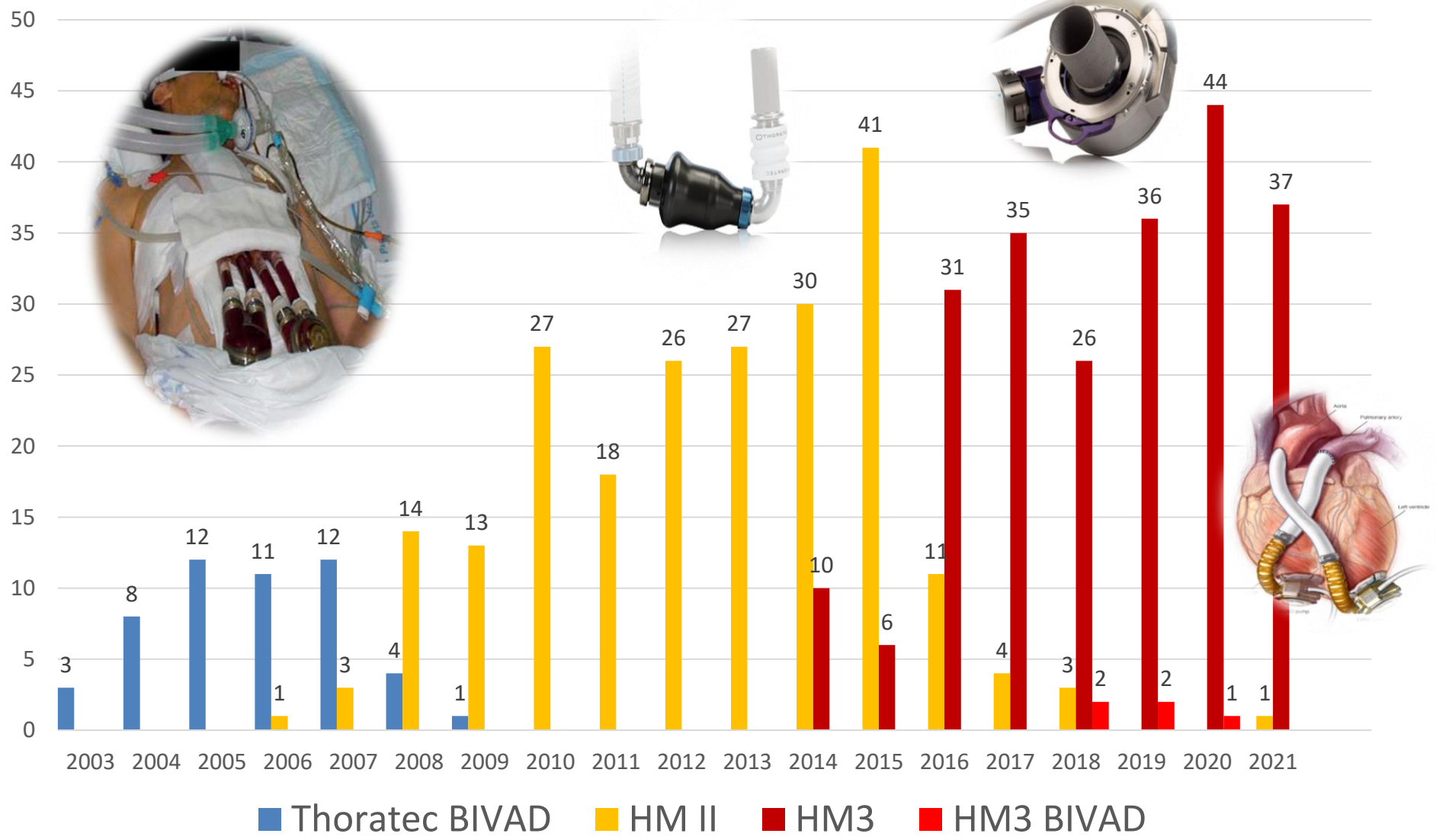
Rychlá progresse neointimální proliferace

Progrese neointimální proliferace během prvního roku po transplantaci srdce.

Dlouhodobé mechanické podpory srdce

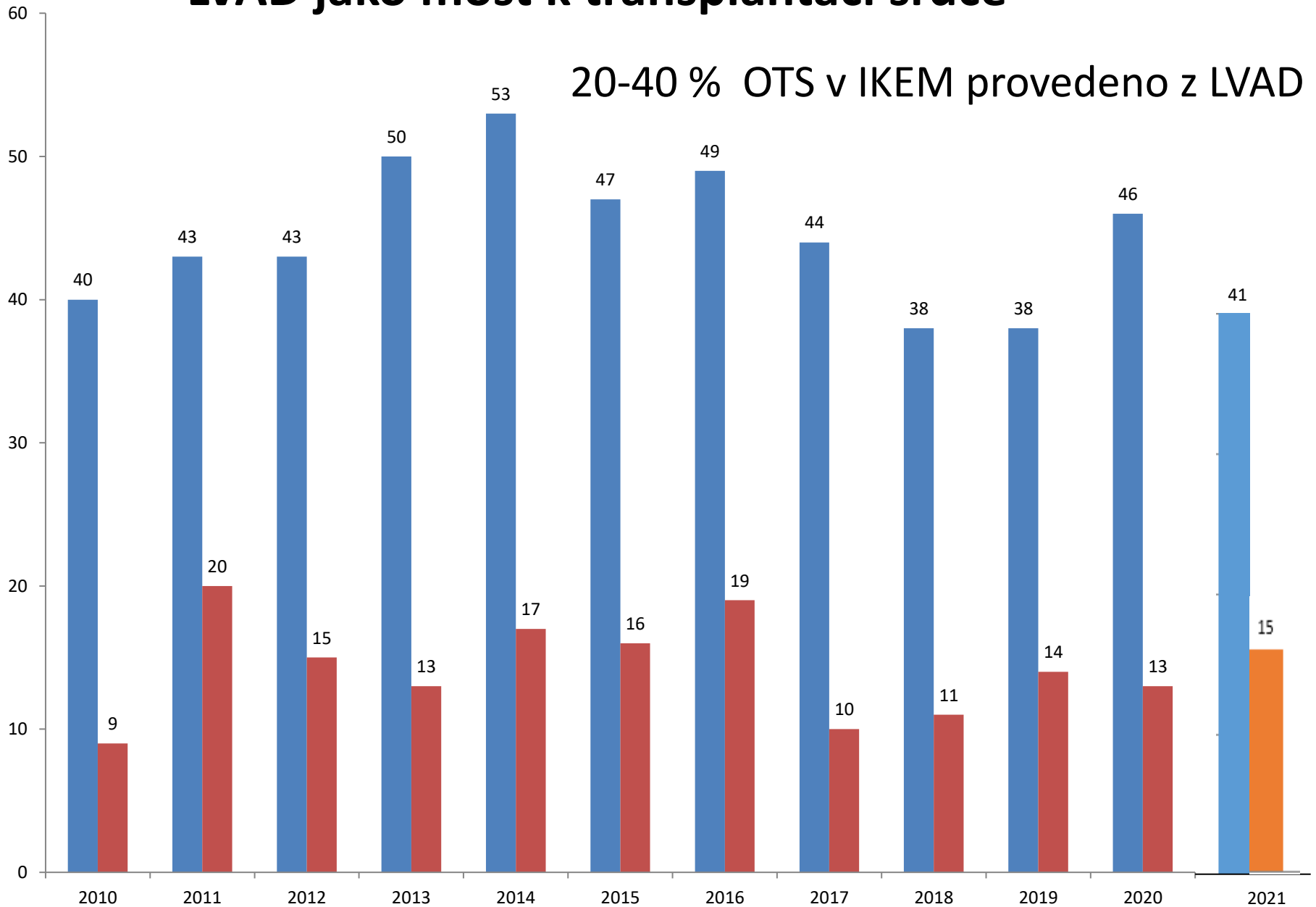

Přínos dlouhodobých mechanických podpor oběhu v programu transplantace srdce:

- Snížení úmrtnosti na čekací listině
- Rozšíření indikací k transplantaci srdce

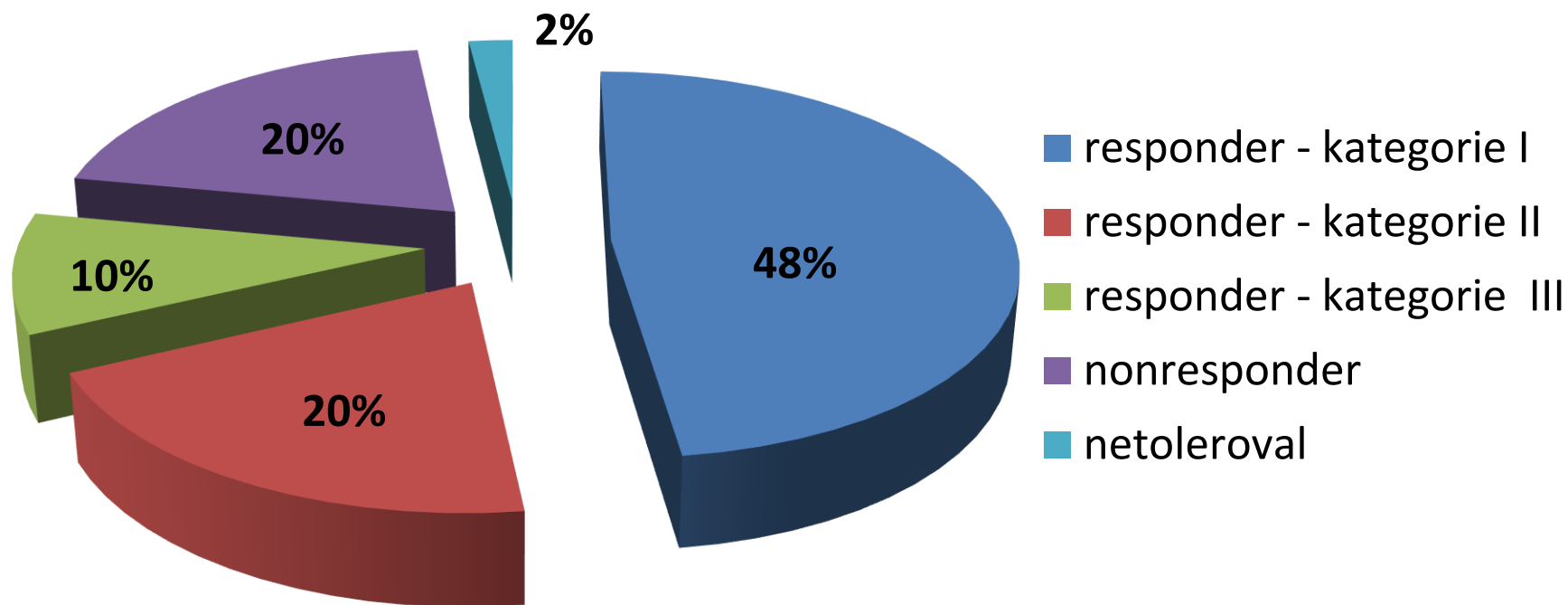
LVAD jako most k transplantaci srdce

20-40 % OTS v IKEM provedeno z LVAD

Efekt sildenafilu

85 pacientů s pokročilým srdečním selháním a plicní hypertenzí

Kategorie I: klinické zlepšení a normalizace tlaků v malém oběhu

Kategorie II: klinické zlepšení, přetrvávání reverzibilní plicní hypertenze

Kategorie III: dočasný efekt, nutnost zavedení MSP

Kazuistika:

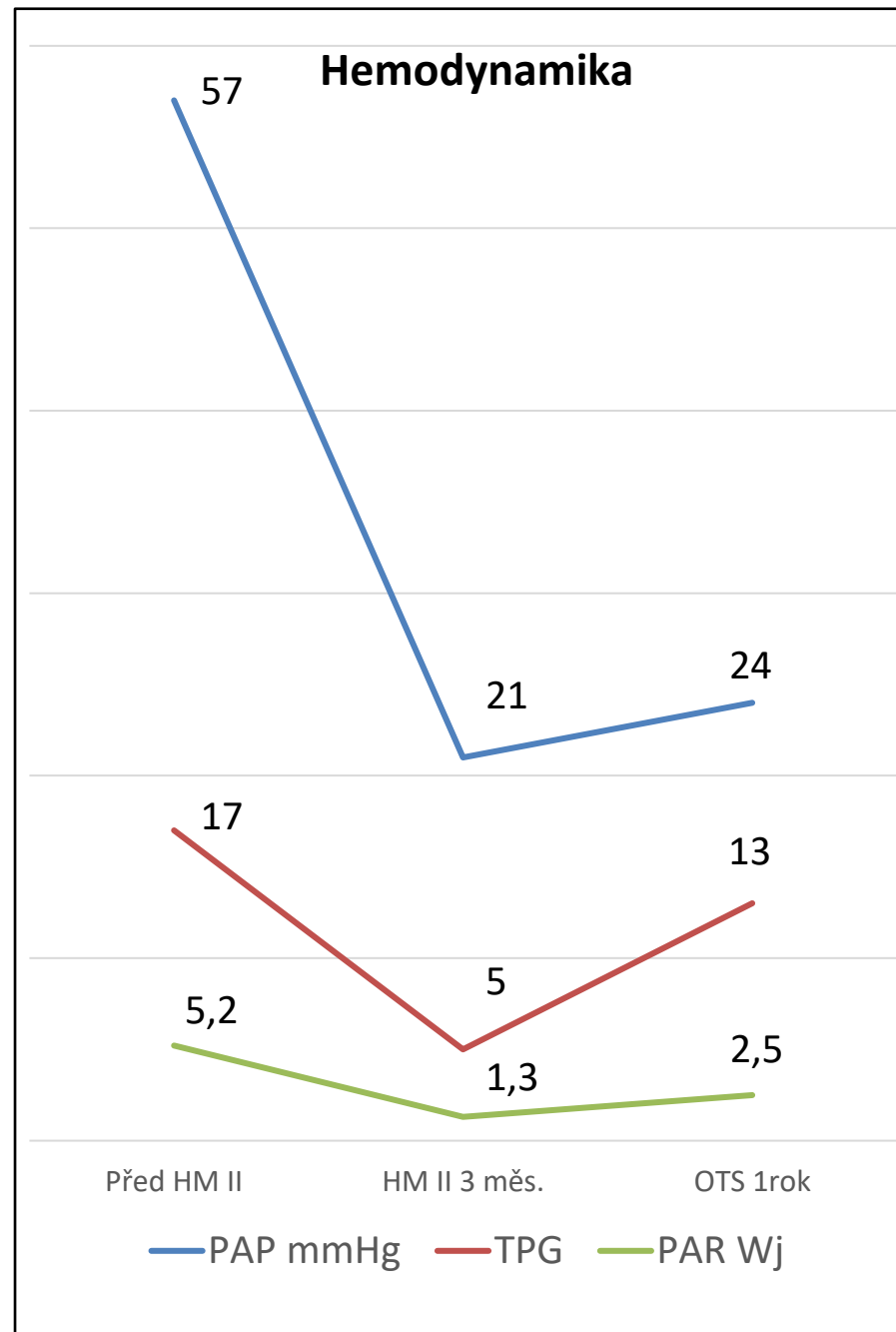
Transplantace srdce u pacienta se závažnou refrakterní plicní hypertenzí

Pacient muž MK *1952
Dg. : ischemická KMP

23.2.2011 implantace HM II
(kontraindikace OTS pro závažnou PH)

27.6.2014 OTS

24.1.2021 úmrtí na respirační selhání při TU plic (od r. 2016)

Xenotransplantace

Bariéry xenotransplantace

1/ imunitní odpověď na cizí antigeny => **rejekce štěpu**

2/ rozdíly v koagulačním systému

=> **trombotická mikroangiopatie**

=> **konsumpční koagulopatie**

3/ rozdílný komplement

=> **oddálená dysfunkce štěpu**

4/ infekční rizika => **zoonózy**

Xenotransplantace

Genetické modifikace

Odstranění:

3 povrchových karbohydrátových antigenů
 genu receptoru pro růstový hormon
 endogenních retrovirů (PERV)

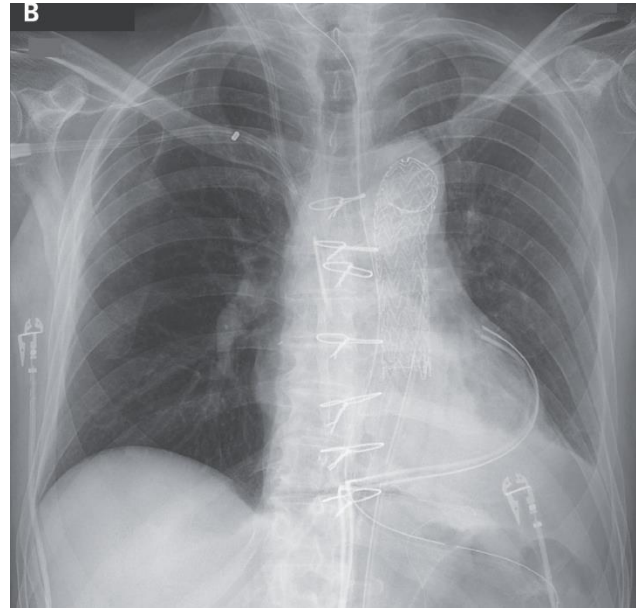
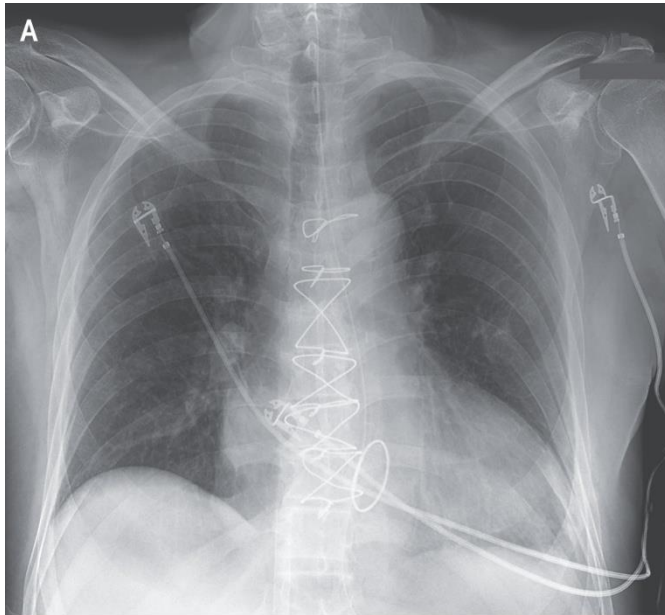
Vložení („humanizace“):

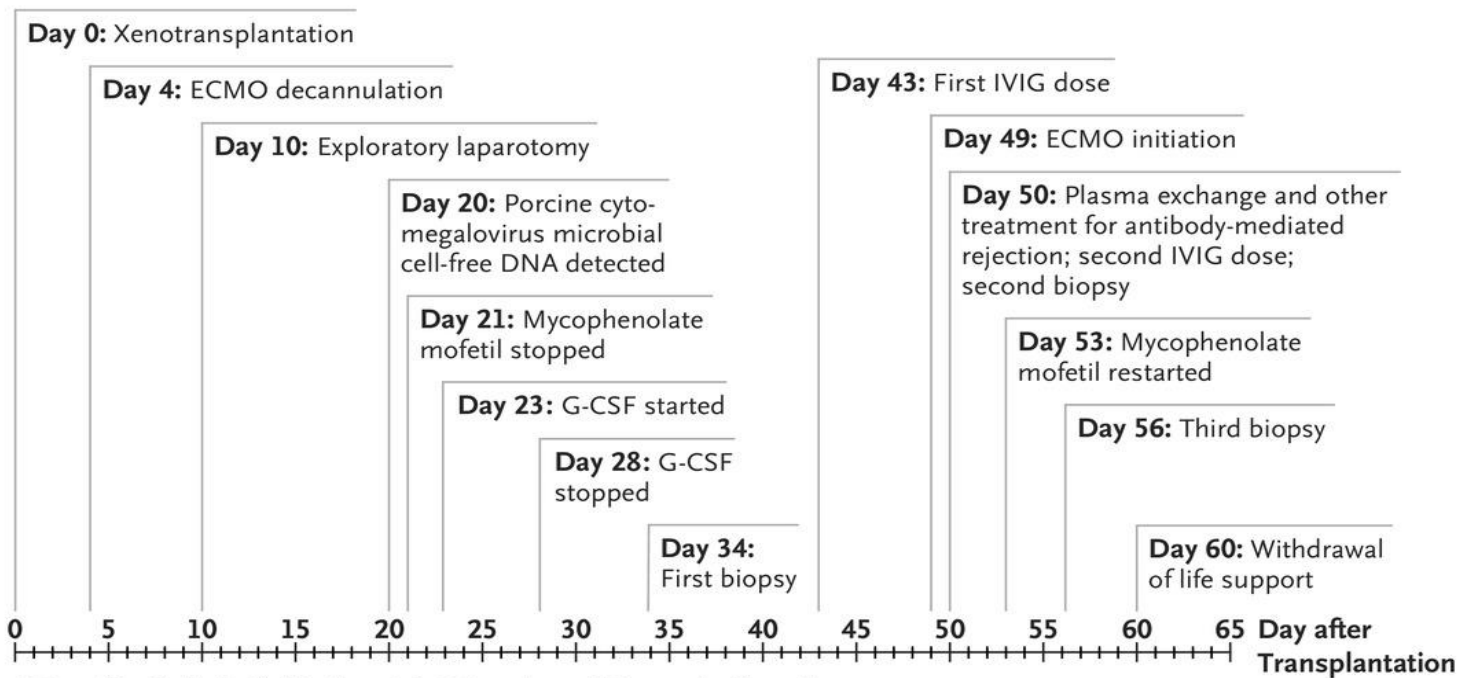
2 lidských genů regulace komplementu
2 lidských genů koagulační kaskády
2 genů imunomodulace

Kazuistika:

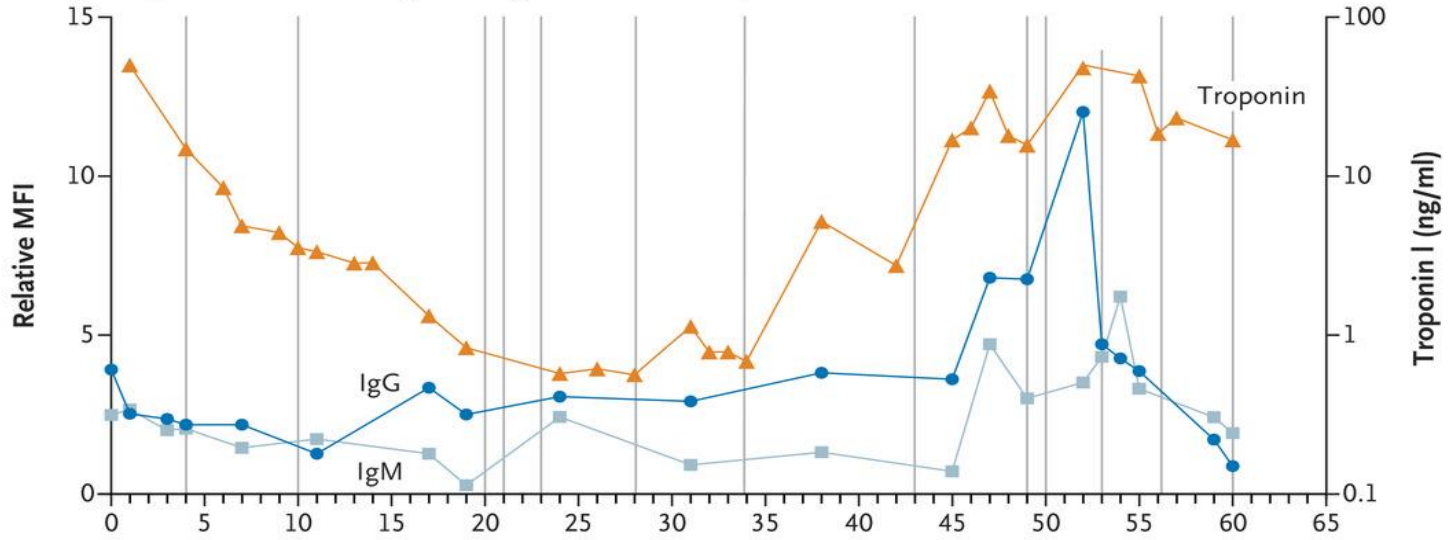
První (krátkodobě) úspěšná xenotransplantace srdce u člověka 7.1.2022

Muž, 57let s terminálním neischemickým srdečním selháním (ECMO) odmítnut čtyřmi transplantačními centry centry k allotransplantaci srdce i k implantaci dlouhodobé LVAD pro noncompliance.

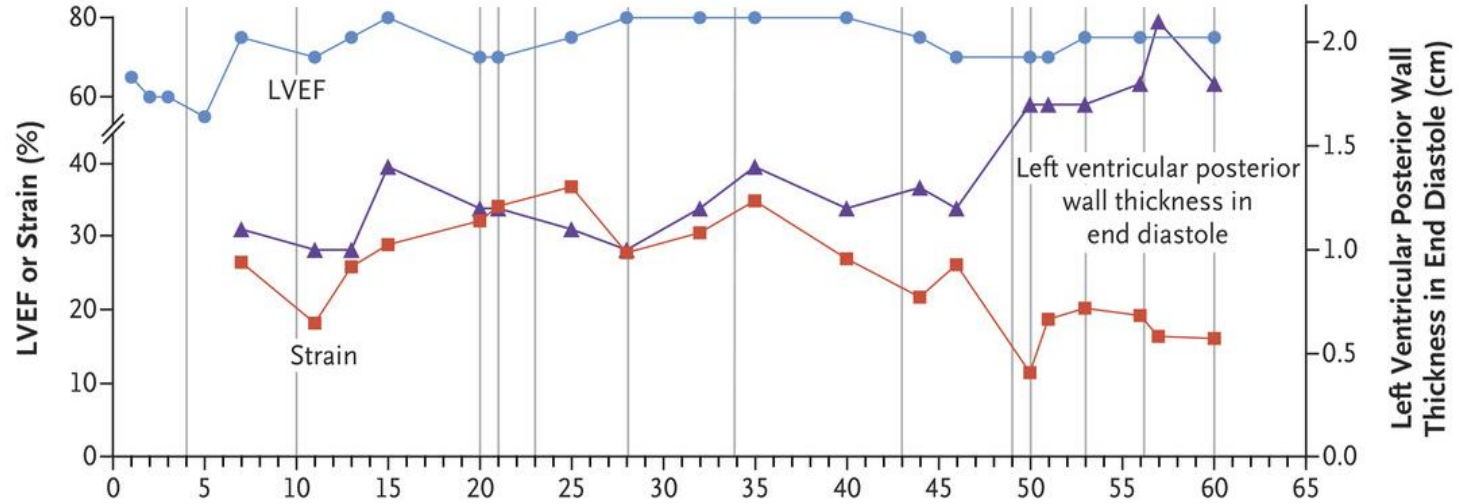

A Xenograft-Specific Endothelial IgM and IgG Levels and Troponin I Levels

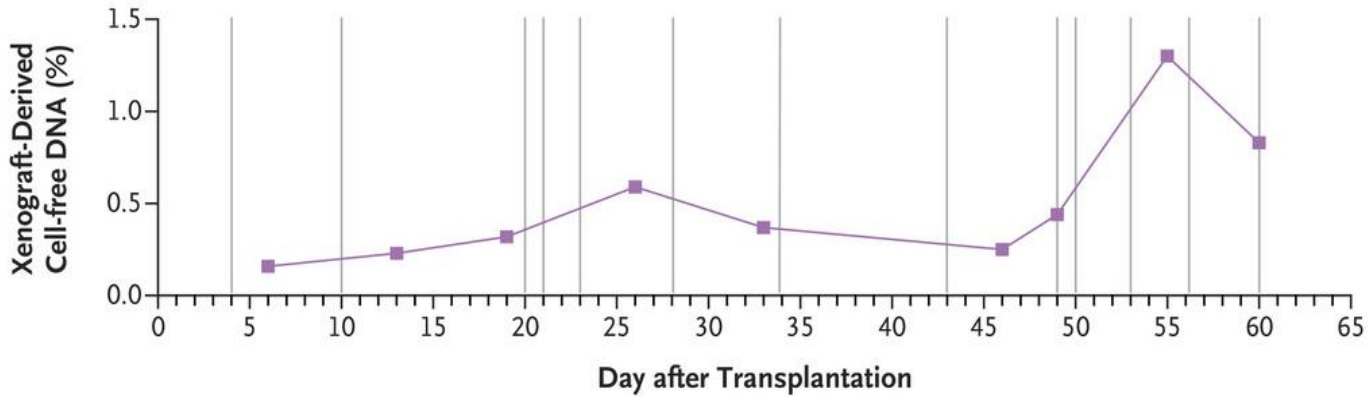

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 Day after Transplantation

B Transthoracic Echocardiographic Measurements

C Xenograft-Derived Cell-free DNA

Děkuji za pozornost